

דפנה ברק שוחחה עם ריטה האוזר, הפרקליטה היהודית-אמריקאית שעמדה בראש המישלחת היהודית שנכגשה עם ערפאת בשוודיה

„קראי לי יאסר“

מכיר בשום פנים בישראל, היה קל יותר ליהודים... כל העולם משתנה. גורבאצ'וב בא לניו-יורק עם הצ' עות מעניינות. ורק אנחנו, בישראל, עומדים במקום. אצלנו שום דבר לא משתנה!"

שיא בחיי

ריטה האוזר, על פי התרשמותי, מאמינה שהיא גרמה לשינוי גדול. כשריברתי עימה, כמה שעות אחרי שנחתה בניו-יורק בשבועה מסטוקהולם, היתה נרגשת ביותר, ונסחפה במין הרגשה של „עשיתי היסטוריה“.

את נשמעת נרגשת.

חזרתי מאוחר בלילה. לא ישנתי שלושה לילות... טיילנו אלי ממישרד-החוץ (האמריקאי), לומר לי כמה זה חשוב שערפאת הודיע שהכיר במדינת-ישראל. אני מקווה שערפאת יאמר משהו מחייב עוד יותר כניגוס עצרת-האום ב'זנווה. יש לי מושג על הנאום שינאם שם, מפני שכותבי-הנאום הראו לי את הנקודות הייקריות. רוב העולם קיבל את „מיסמך סטוקהולם“, שנוסח בפגישה שלנו עם ערפאת.

„רוב העולם אינו בולל את מנהיגי יי הודות-אמריקה. הם רוגזים עליך.“

נו, ברור! לקחתי זאת בחשבון! הם רוגזים מפני שהם יודעים, עמוק בליבם, שמגיעה „שעת האמת“, שצריך לשנות גישה, כפי שאש"ף שינה את גישתו. זה בלתי-נמנע גם ארצות-הברית תשנה את גישתה. ישראל תמיד סמכה על כך שאש"ף כליך מפולג, שבמילא לא יקרה כלום. והנה זה קורה.

יהודי אמריקה רואים בפגישתך עם ערפאת בסטוקהולם סמירה בפניו של שר-החוץ ג'ורג' שולץ, שסירב להתיר לערפאת להיכנס לאמריקה.

אבל רוב האמריקאים חושבים ששולץ לא נהג כחוכמה בעניין זה. חוץ מזה, שולץ ידע מראש על הפגישה שלנו. לא אני סיפרתי לו, אלא השוודים. שולץ חשב שזה מאוד מעניין, אבל שזה לא יהיה שווה מאומה, אלא אם כן זה ייאמר פומבית.

איך התחיל המהלך הזה לגביך?

זה התחיל באפריל. השוודים ניהלו מגעים עם יריד שלי. שרה-חחוק השוודי ביקר אז בישראל ובגדה הי מערבית, וחזר מוועוע. הוא חיפש יהודי אמריקאי שיסכים להיפגש עם ערפאת.

ומצא אותו.

אני כתבתי מיסמך שיעקרו היה שעל אש"ף להכיר במדינת-ישראל ולגנות את הטרור, ותמורת זה — אנחנו מוכנים להכיר בזכויות הפלסטינים. בחודש ספטמבר הגיעו אלי נציגים שוודיים ואמרו: „אש"ף מוכן להיפגש איתך“ שלחו לי הזמנה רשמית. בינתיים התקיימו בחירות בארצות-הברית ובישראל. השוודים בחרו גם בסטאלי שיינכאום ובאחרים.

ביום השני שהיתי בחברתו של מלקולם הוני לייק, מנכ"ל ועידת-הנשיאים של האירגונים היהודיים בארצות-הברית. הונליין היה עצבני. הטלפונים צילצלו במישרדו בלי-הרף.

באותו הבוקר הודיע דובר רשמי של מלך שוודיה על פגישה שתיערך למחרת היום בסטוקהולם בין „מנהיגים יהודיים“ לבין יאסר ערפאת.

חקירה בלשית

ההודעה היכתה בתרומה את המיסמך היהודי האמריקאי. הכל התחילו להתרוצץ ולנסות לברר מיהם היהודים העומדים לצאת לסטוקהולם. במישרדו של הונליין נערכה ממש חקירה בלשית. בו בזמן פורסמו הודעות חפויות, שאין שום נציגים „רשמיים“ של יהודי-אמריקה הנפגשים עם ערפאת בקרוב.

הונליין המשיך לתהות על העניין, כשמרי פעם דיווחו לו בהקלה על יהודי מפורסם זה או אחר הנמצא בארצות-הברית, ועל כן אינו יכול להימצא בסטוקהולם.

עמדתי ללכת, כשנמסר לו: „גם ריטה האוזר נמ צאת בניו-יורק. לא דיברנו עימה, אבל דיברנו עם מישהו העומד לפגוש אותה בעוד כמה שעות בניו יורק“.

היא יכולה לבטל את הפגישה ברגע האחרון, או לטוס לסטוקהולם בלילה...“ הערתי. ואכן, באותו הלילה — כך סיפרה לי האוזר בהת רגשות, כעבור ארבעה ימים — עלתה עורכת-הדין היהודיה למסוס ויצאה לפגישה המדוברת-מאוד כי סטוקהולם.

גברת קשוחה

את ריטה האוזר מכנים בקהילה היהודית באר צות-הברית „עורכת-דין מבריקה“. היא רפובלי קאית, בניגוד לרוב יהודי ארצות-הברית. יש הלר חשים שצפוי לה תפקיד כלשהו בממשלה החדשה של ג'ורג' בוש.

אחרי שתי שיחות עימה התרשמתי שהיא גברת קשוחה, המאמינה במעשיה ובחשיבותם. מסופקני אם יכולתי לפטפט עימה בנוכחות חברתיות. היא תוק פנית מאוד, יש בה משהו אליה.

בעוד שהאוזר קוממה עליה את תרעומת המיסמך היהודי, יצא אבא אבן, השוהה כעת בניו-יורק, להג נתה. „היא אשה אמיצה“ אמר לי, „הישראלים והי מנהיגים היהודיים פה התרגלו לרעיון שיש לנו אויב, ופתאום הוא חדר להיות אויב... קשה להתרגל לכך פסיכולוגית. אילו ערפאת היה שב ומכריז: אני לא

לרצות אותו. ניצול אהבתו בצורה ציי נית זו הוא מעשה-בגידה, שיש בו כרי לעורר רגשות עמוקים של זעם. ואכן, אירגונים של צעירי-עלייהיים כבר-טניה ובעולם כולו החלו מוחים בקול רם.

מובן שקל להצדיק את הפעלתם של כלבים כדרך זו, אם הדבר בא לחסוך חיים של בני-אדם. אולם ההיבט הזה של הפעולה הגביר עוד יותר את ההטי תייגות העולמית מן המיבצע הצבאי, שבא דווקא בשעה שהעולם כולו התי כונן לשמוע מפי יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, הצהרה שתקדם את המאמץ ליישב אחת ולתמיד את הסיכסוך המי גואל-כרם בארץ-הקודש.

אש"ף נאום באוזני האולם

כוכב הנבחרת עמד לפני השער החשוף. כשהכדור לרשותו. הכל היה תלוי בדיוק הבעיטה.

יוני המערך התמדרו. 10 חברי-כני סת וחבריהם קבעו השבוע כי אש"ף התקרב לעמדה שבה יהיה צורך לנהל עימו משא-ומתן. מלבד אריה (לובנה) אליאב, המזוהה עם עמדה זו מזה שנים, כל האחרים הגיעו לנקודה זו רק אחרי היסוסים של שנים רבות.

לפני כן נפגשה מישלחת יהודית-אמריקאית עם יאסר ערפאת בסטוקהולם (ראה מיסגרת). בראש המישלחת עמדה ריטה האוזר, פעילה מרכזית של גוף הקרוי המרכז הבינלאומי לשלום בליורח הניבון, שהוקם לפני שנים-עלי ידי פעילי מפ"ם, ר"ץ והמערך. גוף זה התרים באופן עיקבי את הישראלים שנפגשו עם ראשי אש"ף.

הנכונות של גוף זה להיכנס עתה להיברות כזאת — אמנם לא בהש תתפות ישראלים, אלא בהשתתפות יהודי-אמריקאיים בלבד, שגלב זה — היתה אף היא סימך-דרך בהתפת חות.

ברור כי חוגים רחבים בישראל מור כנים עתה לקבל את הרעיון שיש צורך להיבר עם אש"ף, להיפגש עימו ול-נהל איתו משא-ומתן.

היום הוא לילה. מול עמדה זו הפכה העמדה של ממשלת-ישראל, ובה ראשי הליכוד והמערך כאחד, יותר ויר תר אבסורדית.

מול מיתקפת-השלום של אש"ף נקי טו שיטה אחת ויחידה: לטעון שהיום הוא לילה.

מאז שמושכ המועצה הלאומית הפי לסטינית באלג'יר נתן אור ירוק למי דינייתו של ערפאת, בהסכמת האופו יוציה הרדיקלית של ג'ורג' הבש גואני חוותמה, מתפתחת היוזמה של אש"ף באופן עיקבי, שלב אחרי שלב.

תחילה היו ההצהרות של בסאם אבו שריף וצאלח („אבו אירא“) ח'לף. אחרי כך באו החלטות-אלג'יר עצמן. אחר-כך היו ראינות מוסמכים, שהסכימו את ההתלטות. אחר-כך בא מיפגש סטוקהולם. אולם היה ברור כי השיא יהיה נאומו של ערפאת באו"ם. הוא שמר את האקט המכריע להודמנות זו.

האמריקאים עשו את הכל כדי להי עניק למעמד זה ורמאתיות מירכית. כמנועם את בוא המנהיג הפלסטיני לניו-יורק, הכריחו את האו"ם לקיים מושב מיוחד לכבודו ב'זנווה. כך קורה שדיפלומטים מכל העולם יעלו לרגל ל'זנווה, כשהמטרה היחידה היא להאזין לנאום של ערפאת. מעולם לא ניתן מיסקל כה רב לנאום אחד של איש אחד, כמו לנאום זה. העולם כולו ממתין לו. רבים תולים בו ניקוח מופלגות. בישראל מצפים לקראתו בפחד גלוי.

פעילה האוזר

המשכתי לקרוא לו אדוני הירון... ב'21, 22 בנובמבר נפגשנו בסטוקהולם, כחשאי עם נציגים של אש"ף. השוודים סיפרו על ההבנה שהושגה בינינו לבין שולץ. שרה-חחוק (האמריקאי) רצה במיסקך פומבי. אחרת, לדעתו, לא היה ערך להישג.

ביום השישי, לפני שבוע, קיבלתי שיחת-טלפון. להפתעתי נאמר לי שערפאת מגיע ממצריים כדי להיפגש איתנו. מאוד התרגשתי.

תארי את המיפגש שלך עם ערפאת. הוא הגיע עם מישלחת נכבדה למדי. הארוחה הראשונה התקיימה ביום השלישי — זאת היתה ארוחת-היכרות.

ישבתי ליד ערפאת והתחלתי לדבר איתו על לבי נון, שם יש לי ידידים רבים. גילינו שיש לנו ידידים משותפים. אחר-כך גילינו שיש לנו ידידים משותפים במצריים, ואחר-כך — בישראל.

פתאום הוא שאל אותי: „האם אני יכול לקרוא לך ריטה? קראי לי יאסר...“

אמרתי „לא, לא“ והמשכתי לקרוא לו „אדוני הי יו“.

האירוע הזה הטיס אותך לרקיע השביעי. אוהה, הייתי כל-כך נרגשת, מין היסחפות כזאת.

האם זה שיא? זה רק אחד השיאים המרגשים של חיי...
אולם המצב הפוליטי הפנימי בישראל אינו מאפשר שום היערכות לקראת העתיד. בעלותו על דוכן הנואמים של הי או"ם ליד אגם ז'נווה, היה הכל פתוח לפני ערפאת. הוא רמה באותו רגע לכוכב-כדורגל, שהכרוז הגיע לרגליו, והשער לפניו חשוף. הכל היה תלוי בדיוק הבעיטה שלו.

מוסדות אש"ף עצמו. שימעון פרס יימצא במצב פחות נוח. הוא לא יוכל להיענות ליוזמת אש"ף, מבלי לוותר על מקומו בממשלה. על כן יצטרך לרבוך בפגר של האופציה היר-דנית, כאילו זהו חמורו של המשיח. ברור שנפתח עידן חדש. כל מדינאי בעולם יודע זאת. כשיחות פרטיות, מורים בכך גם בסטאלי שיינכאום ובאחרים.

הברית אמנם מתנגדת לשינוי זה, אך גם היא תהיה נאלצת לפתוח בהיברות עם האירגון ולהכיר בו. דעת העולם כולו תרוש זאת. אם זה יקרה, תעמוד ישראל לפני מצב חדש. יצחק שמיר כבר התכונן לקראתו, והכריז שלא איכפת לו מה יגיד אש"ף. מדבריו נובע ששמיר הוא שיקבע מהי עמדתו של אש"ף, ולא

היפתה, שזמשום. אלה וגם אלה מצפים שערפאת יגיד את מילות הקסם, שיפרצו את שערי מערת-האור צר, כמו „היפתה, שמשום“ אם יבטא ערפאת בבירור את הכרת הפלסטינים בזכותה של ישראל להתי קיים, את קבלת ההחלטות 242 ו-338 ואת רהיית כל צורות הטרור, ישנתה באופן דרמתי מצבו בעולם. ארצות-